

Milujte svojich nepriateľov (Lk 6, 27 – 38)

(pôstna biblická katechéza)

Ktorá z Ježišových požiadaviek robí kresťanstvo špecifickým? Čo hlásal on a nik iný? Odpoveďou je: **Láska k nepriateľom.**

PREČÍTAJME SI O TOM ZO SVÄTÉHO PÍSMĀ.

„²⁷ Ale vám, ktorí ma počúvate, hovorím: Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, čo vás nenávidia, ²⁸ žehnajte tým, čo vás preklínajú, a modlite sa za tých, čo vás potupujú! ²⁹ Tomu, kto ťa udrie po líci, nadstav aj druhé. A tomu, kto ti berie plášť, neodopri ani šaty. ³⁰ Každému, kto ťa prosí, daj a ak ti niekto niečo vezme, nežiadaj to naspäť. ³¹ Ako chcete aby ľudia robili vám, tak robte aj vy im! ³² Ak milujete tých, ktorí vás milujú, akúže máte zásluhu? Ved' aj hriešnici milujú tých, čo ich milujú. ³³ Ak robíte dobre tým, čo vám dobre robia, akúže máte zásluhu? Ved' to isté robia aj hriešnici. ³⁴ A ak požičiavate tým, od ktorých to dúfate dostať naspäť, akúže máte zásluhu? Ved' aj hriešnici požičiavajú hriešnikom, aby dostali naspäť to isté. ³⁵ Ale milujte svojich nepriateľov, dobre robte, požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým. ³⁶ Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! ³⁷ Nesúďte a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a odpustí sa vám. ³⁸ Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám.“

Aké reakcie ma po prečítaní tohto textu napadli?

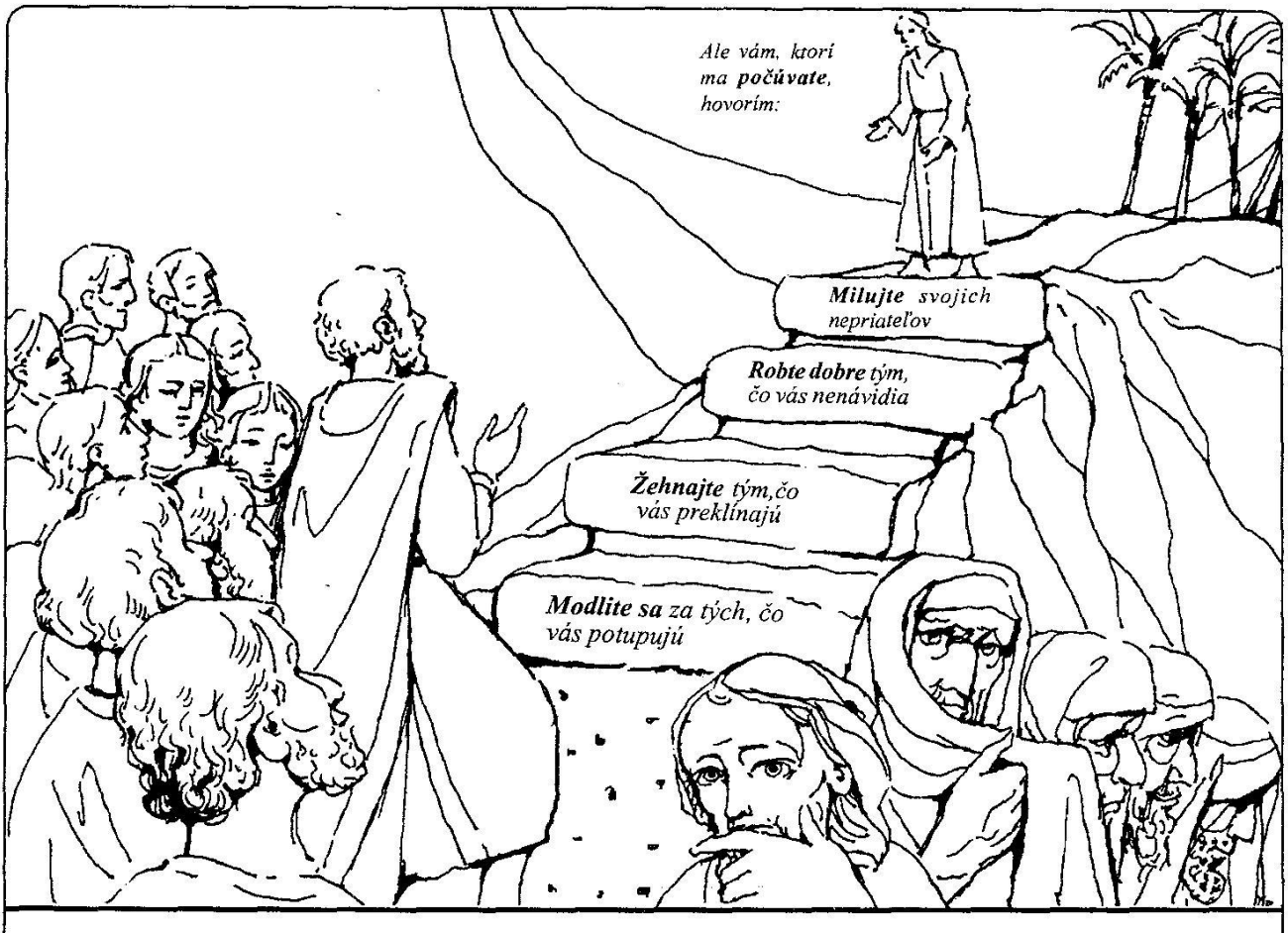
- Evanjelium je náročné na pochopenie.
- Ježišove požiadavky sú náročné.
- To je prakticky neuskutočniteľné.

A teraz sa zamyslime ako by sme prečítané evanjelium VYJADRILI KRESBOU, SYMBOLOM. Najkrajším symbolom na toto evanjelium je *Križ s ukrižovaným*. Moji študenti – gymnazisti na toto evanjelium reagovali:

- Kto ťa udrie po líci: Ako baránok bol vedený na zabitie...
- Tomu, kto ti berie plášť: nahý muž – bez plášťa a aj šiat – rozdelili si moje šaty...
- Každému, kto ťa prosí: Ešte dnes budeš so mnou v raji...
- Ak ti niekto niečo vezme: Otče, nezapočítaj im tento hriech...

Dievčatá z Hotelovej akadémie:

- Nakreslila by som svietiaci križ na tmavom podklade. Vyjadrila by som tým zlobu, ktorú Ježiš premohol na kríži.
- Nakreslila by som srdiečko, ktoré by vyjadrovalo lásku a nejaké trnie – asi ako je symbolicky znázornené Božské Srdce Ježišovo na svätých obrázkoch.

Ale vám, ktorí
ma počúvate,
hovorím:

Milujte svojich
nepriateľov

Robte dobre tým,
čo vás nenávidia

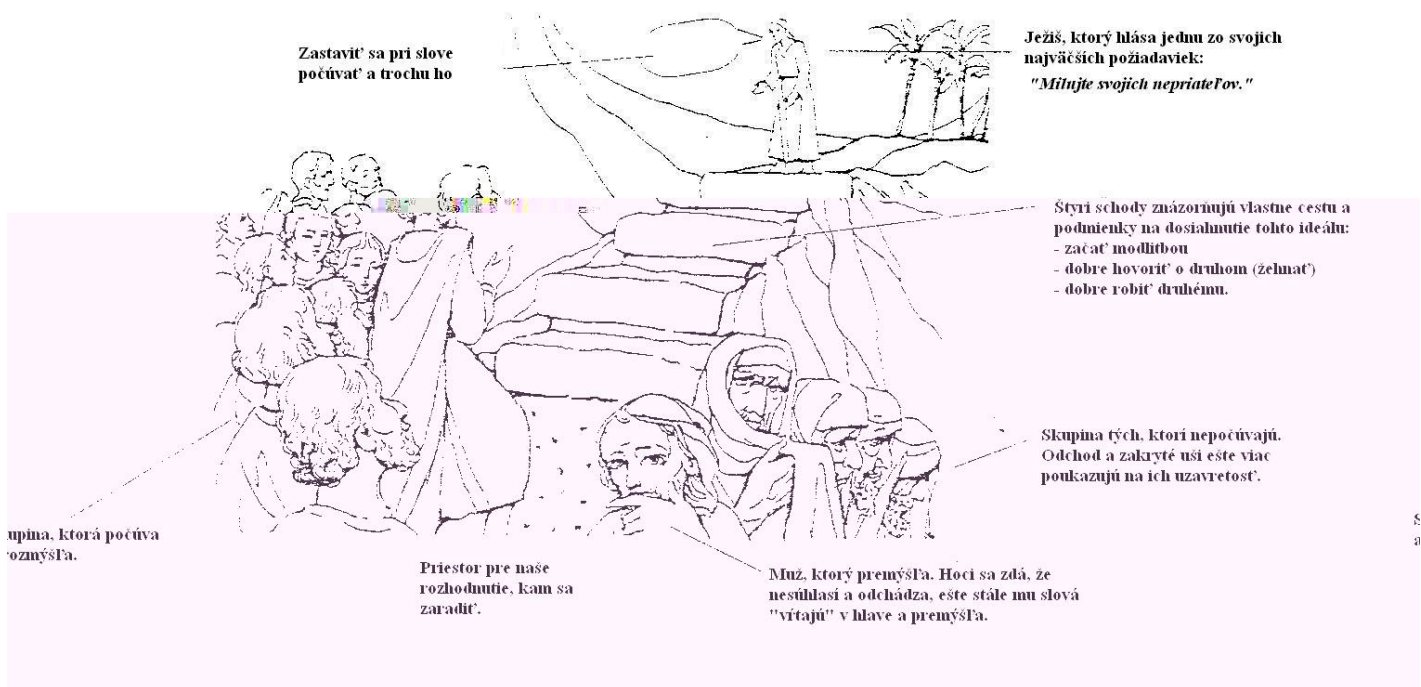
Žehnajte tým, čo
vás preklínajú

Modlite sa za tých, čo
vás potupujú

Čo autor vyjadril touto kresbou?

Hneď prvá veta, ktorú vyslovil Ježiš, inšpirovala autora: „Vám, ktorý ma počúvate, hovorím.“ Je skutočne veľmi dôležitá. Ježiš ňou hovorí niečo hlboké, niečo veľmi potrebné. Aby sme mohli spoznať pravdu, ktorú on ohlasuje, treba stíchnuť, treba sa otvoriť pre počúvanie.

Na čo autor poukázal touto kresbou?

Počúvať – si vyžaduje otvorenosť, trpezlivosť, dôveru, slobodu...

Môj priestor je v strede obrázku: kde sa zaradím? Medzi počúvajúcich? Zamýšľajúcich? Nepočúvajúcich a odchádzajúcich?

Štyri schody:

- Modlite sa – to sú naše *myšlienky*. Začiatok zmeny je v našich myšlienkach. Slovo pokánie by sme mohli vysvetliť ako zmena zmysľania. **Na začiatku zmeny je MODLITBA.**
- Žehnajte – to sú naše *slová*. Hovoriť o druhých dobre môže byť pekné predsavzatie aj na toto pôstne obdobie.
- Robte dobre – to sú naše *skutky*.
- Milujte – to je najvyššia úroveň – vo všetkom má byť láska. Na túto úroveň sa dostávame zdola – pozri obrázok. Milujte nepriateľov je prvá veta, ktorú hovorí Ježiš, no ďalšie tri sú návodom k dosiahnutiu lásky k nepriateľom. Ak som sa zaradil medzi počúvajúcich, potom vychádzam po schodoch modlitby – myšlienok dobra, po schodoch žehnania – slov dobra a po schodoch konania dobra. Až tak sa dostávam k Ježišovi a stávam sa mu podobnou/podobným. Inej cesty niet. Ježiš povedal: Ja som Cesta.

K postojom milovať nepriateľov sa dopracujeme len postupne: cez myšlienky, slová a skutky (modliť sa – myslieť dobre, žehnať – hovoriť dobre, robiť dobre). Tieto slová by nám mali pripomenúť vyznanie hriechov na začiatku sv. omše: vyznávam... že som veľa zhršil myšlienkami, slovami, skutkami a zanedbávaním dobrého...

JEŽIŠOVE POŽIADAVKY NA NÁŠ ŽIVOT:

Teraz napíšme alebo spontánne povedzme, čo nás napadlo.

- Tomu, kto ťa udrie po líci:
  - Môj postoj: strelím facku, že sa nespamätá..., nikdy mu to neodpustím..., nikdy sa s ním nebudem rozprávať..., otočím sa odídem, lebo budem v šoku...
  - Lk 6, 29 – Ježišov postoj: nastav aj druhé líce.
- Tomu, kto ti berie plášť:
  - Môj postoj: Vynadám: čo si to dovoľuje..., budem sa s ním škriepiť..., pobijem sa s ním..., dám ho na súd..., budem volať políciu...
  - Lk 6,29 – Ježišov postoj: daj aj šaty.
- Každému, kto ťa prosí:
  - Môj postoj: iba tým, ktorí sú moji priatelia..., iba vtedy, keď budem mať z toho zisk..., dám, ak...
  - Lk 6, 30 – Ježišov postoj: daj.
- Ak ti niekto niečo vezme:
  - Môj postoj: pobijem sa s ním..., budem si to žiadať s úrokmi..., každý deň mu budem pripomínať, že mi má to vrátiť...
  - Lk 6,30 – Ježišov postoj: nežiadaj naspäť.

Teraz sme zistili rozdielnosť našich prirodzených reakcií a požiadaviek samého Ježiša.

Ježiš prichádza s týmito požiadavkami ako s niečím naozaj revolučným. Veď vieme, že v časoch, kedy on žil, bol trest smrti bežným zjavom. A ešte za akých okolností! Ježiš sám to zažil. Bolo niečím prirodzeným, že v okolitých národoch mohol človek pre krádež prísť aj o ruku...

OKO ZA OKO, ZUB ZA ZUB... (EX 21, 24)

S týmto starozákonným príkazom sa stretávame bežne v živote. Môže Boh plný lásky a milosrdenstva od nás žiadať zákon pomsty? Zmenil Ježiš toto prikázanie, keď On sám hovorí: Neprišiel som zákon zrušiť, ale naplniť?

Koľko ráz sa v živote stáva, že to správne nepochopíme. Tak ako študenti v škole postupne pri mojej otázke: Ako je to s tým oko za oko? Prišli na odpoveď: Asi to nebude tak, ako to bežne prijímame: zákon pomsty.

Oko a zub sú súčasťou človeka. Pán Boh stvoril človeka a povedal: A bolo to veľmi dobré. Oko aj zub sú dobré veci. Pán Boh prikázanim oko za oko a zub za zub už v Starom zákone dáva zákon dobra a lásky. Oko je dobré, ty máš robiť dobro. Zub je dobrý, ja sa nemám pomstiť, lebo dobro sa neodpláca zlom. Aj keď som prišiel o oko, ktoré je dobré, mám ho vynahradiť dobrom. Keď som prišiel o zub, ktorý je dobrý, mám ho vynahradiť dobrom, nie pomstou.

Požiadavka milovať nepriateľov je naozaj náročná a predsa uskutočniteľná. Cesta k tomuto ideálu vedie cez **ZMIERENIE A ODPUSTENIE**.

Slovník:

Nepriateľ: to nie je len ten, kto mi chce vážne ublížiť, ba dokonca ma pripraviť o život, ale aj ten, kto mi jednoducho nepraje.

Milosrdenstvo: Božia vlastnosť, ktorá sa prejavuje schopnosťou bezvýhradne a neobmedzene odpúšťať.

JA NEMÁM NEPRIATEĽOV. NAOZAJ?

Ako prvé je veľmi dôležité priznať si, že aj ja môžem mať nepriateľov.

Ježiš nám dáva 7 príkladov:

1. Tí, ktorí vás nenávidia.
2. Tí, ktorí vás preklínajú.
3. Tí, ktorí vás potupujú.
4. Tí, ktorí vás napádajú.
5. Tí, ktorí vás okrádajú.
6. Tí, ktorí od vás stále niečo žiadajú.
7. Tí, ktorí vás o niečo oberá.

Môžu aj byť:

Tí, ktorí ma nenávidia. Tí, ktorí mi závidia. Tí, ktorí mi stále prikazujú. Tí, ktorí mi ubližujú. Tí, ktorí ma ohovárajú. Tí, ktorí nemyslia ako ja. Tí, ktorí ma využívajú. Tí, ktorí ma...alebo mi... (*doplň*).

CESTA K ZMIERENIU:

Mne niekto ublížil, no rád by som sa s ním zmieril. A rovnako by sa aj on so mnou rád zmieril. Potrebné je však z každej strany urobiť **2 kroky**:

- **(urazený): 1. krok: Uvedomím si, že aj ja som nedokonalý/á. 2. krok: Usilujem sa pochopiť, prečo tak konal/a.**
- **Ten, kto urazil: 1. krok: Uvedomím si, že som zranil/a, aj keď možno neúmyselne. 2. krok: Prejavím ľútosť slovom alebo gestom.**

Ak obidve strany absolvujú tieto 2 kroky, potom v ich živote nastane zmierenie – víťazstvo odpúšťajúcej lásky.

A malá úloha: Popremýšľajme nad výrokom: *Ten, kto miluje hriech – svoje ja, ťažko odpúšťa.*

CESTA K ODPUSTENIU:

Ja sa túžim zmieriť, no ten druhý nechce. Čo robiť?

Francúzske slovo PARDON je zložené z dvoch slov: Par – Don. V preklade znamená SKRZE DAR – prostredníctvom daru.

V takomto prípade môže byť odpúšťanie *darom* z mojej strany. Lenže, aby som bol schopný/á takéhoto daru, je potrebné prijať za svoje Ježišove rady, ktorými sú:

- Modlitba – mysliť dobre, myslieť o druhom dobre.
- Hovoriť o druhom dobre.
- Urobiť nejaké gesto, čin.

Pane Ježišu Kriste, počul som, že náboženstvo je pre deti a staré babky, pre slabých a slabochov. Avšak k takémuto odpusteniu, o akom som dnes počul, potrebujem viac sily ako na zdvihnutie 300-kilovej činky. Prosím ťa, Pane, o silu, keď bude treba odpustiť. Amen.

(Podľa metodických pokynov k biblickému listu č. 26, ktoré pripravil ThDr. Jozef Šeliga, PhD. spracovala sr. M. Faustína Zaťková, FDC)